

Література

1. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – № 50. – Ст. 375.
2. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII// Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 52. – Ст. 490.
3. Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України / [за заг. ред. В. П. Тимощука, А. М. Школика]. – К.: Конус-Ю, 2007. – 735 с.

УДК 342.922(043.2)

Атаманчук Т. Р., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник : Юринець Ю. Л., к.ю.н., доцент

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН В УКРАЇНІ

Права національних меншин становлять окрему групу прав людини і, варто зауважити, що дотримання прав людини як індивіда може бути досягнуто тільки за умови забезпечення тих її прав і свобод, що пов'язані з її національно-етнічною належністю. Крім того, забезпечення прав і свобод окремої людини є неможливим, якщо національна меншина, до якої вона належить, зазнає дискримінації чи певних утисків.

Поліетнічність притаманна більшості держав світу, в тому числі й Україні. За переписом 2001 року на території України проживають 130 національностей, зокрема українці становлять 77,8%, росіяни-17,3%, далі йдуть білоруси (0,6%), молдавани (0,5%), кримські татари (0,5%), болгари (0,4%), угорці, румуни та поляки (по 0,3%), євреї (0,2%) та інші. Саме повага до прав національних меншин, забезпечення їх належного правового статусу є невід'ємним у розбудові демократичного суспільства [1].

Правовий статус національних меншин в Україні регулюється Конституцією та Законом «Про національні меншини в Україні» від 25 червня 1992 року, іншими Законами України та міжнародними договорами. Зокрема, у статті 11 Конституції України вказано, що Держава сприяє консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України [2]. Тому дане питання є надзвичайно актуальним в умовах становлення України як демократичної, правової та соціальної держави, тому держава зобов'язана створити відповідні умови для розвитку національних меншин.

До національних меншин належать групи громадян України, які не є українцями за національністю, виявляють почуття національного самоусвідомлення та спільності між собою [3]. О. Биков визначає, що національні меншини України – це громадяни України, які проживають на території України і не є етнічними українцями, за чисельністю перебувають у меншості, відрізняючись від етнічних українців своєю мовою, культурою і традиціями, виявляючи національне самоусвідомлення. Вони є елементом суспільного ладу, а отже усіх основних систем: політичної, економічної, соціальної, культурної та інших [4]. Таким чином, національні меншини – групи людей, які являються громадянами України і не є українцями за національністю, виявляють спільність і національне самоусвідомлення.

Україна гарантує громадянам республіки незалежно під їх національного походження рівні політичні, соціальні, економічні та культурні права і свободи, підтримує розвиток національної самосвідомості і самовиявлення. Усі громадяни України користуються захистом держави на рівних підставах. При забезпеченні прав осіб, які належать до національних меншин, держава виходить з того, що вони є невід’ємною частиною загальноновизнаних прав людини [3]. Крім того, у Законі «Про національні меншини в Україні» зазначається, що Держава гарантує всім національним меншинам права на національно-культурну автономію: користування і навчання рідною мовою чи вивчення рідної мови в державних навчальних закладах або через національні культурні товариства, розвиток національних культурних традицій, використання національної символіки, відзначення національних свят, сповідування своєї релігії, задоволення потреб у літературі, мистецтві, засобах масової інформації, створення національних культурних і навчальних закладів та будь-яку іншу діяльність, що не суперечить чинному законодавству [3].

Варто зауважити, що механізм реалізації прав національних меншин є складним і залежить від багатьох різних чинників. Громадяни, які належать до національних меншин мають змогу обирати форми і обсяг здійснення прав, що надаються їм чинним законодавством. Також вони можуть реалізовувати їх особисто або через відповідні державні органи та громадські об’єднання. Безпосередньо до державних органів та установ, які займаються проблемами розвитку національних меншин, здійснюють контроль за дотриманням чинного законодавства у сфері міжнаціональних відносин та національно культурного розвитку належать: Комітету Верховної Ради України з прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин, Департамент етнополітики та євроінтеграції, Державний комітет України у справах національностей і релігії.

Особливе значення для надання національним меншинам в Україні конституційно-правового статусу мають процесуальні принципи мови судочинства та рівності всіх учасників судового процесу перед законом і

судом. Усі види юридичної відповідальності як складової конституційно-правового статусу національних меншин в Україні є тотожними юридичній відповідальності, яка характерна і для конституційно-правового статусу громадян України [4].

Таким чином, прийняте в Україні законодавство направлене на затвердження священних принципів свободи, гуманізму, соціальної справедливості, рівноправ'я всіх етнічних груп народу України, що має велике значення для зміцнення миру та згоди в суспільстві. Права національних меншин являють собою невід'ємну складову прав людини. Потреба належного забезпечення прав національних меншин та надання їм відповідного правового статусу потребує подальшого вивчення, а також врахування законодавства та практики іноземних держав.

Література

1. Антонович М. Права національних меншин в Україні: національне законодавство та міжнародно-правові стандарти / М. Антонович // Право України. – 2004. – № 6. – С. 9-12

2. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.

3. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25.06.1992 р № 2494-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 36. – Ст. 529.

4. Биков О. М. Конституційно-правовий статус національних меншин в Україні / О. М. Биков. – К., 2001. – 261 с.

УДК 342.922(043.2)

Банах А. І., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гончарук С. Т., к.ю.н., професор

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Відповідно до Конституції України права та свободи людини і громадянина визнаються найвищою цінністю, а їх забезпечення стоїть на першому місці не тільки в нашій державі, але й в усьому світі. Особливу увагу щодо цього потрібно приділяти таким верствам населення, як неповнолітні. Сьогодні проблема правопорушень неповнолітніх є надзвичайно актуальна в нашому суспільстві.

Неповнолітні вважаються спеціальним суб'єктом адміністративної відповідальності, їх специфіка, передусім, полягає у віці, який обумовлює психічний та фізіологічний розвиток особистості, набуття нею певних знань, навичок та вмінь, що дає змогу усвідомлювати суспільну